

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวโน้มการลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภา
เทศบาลนครเชียงใหม่ 12 พฤศจิกายน 2538 :
ศึกษารณีย์แขวงเมืองราย

ชื่อผู้เขียน

นางอิงชนิษฐ ศิริภาพันธ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ถวัลย์ ชพานนท์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัน อุนมานราชธน

กรรมการ

บทคัดย่อ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาถึงเรื่องราวในชุมชน, พฤติกรรม
ของคนในชุมชนที่จะมีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ 12 พฤศจิกายน
2538 โดยศึกษาจากกรณีตัวอย่างของการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชนในแขวงเมืองราย
ซึ่งได้ใช้เครื่องมือในการศึกษา จากการออกแบบสอบถามประชาชนในชุมชน จำนวน 297
ราย เมื่อเดือน กรกฎาคม 2538 จากการพูดคุยกับผู้บริหารเทศบาล, จากการสังเกต

และข้อมูลเดิมต่าง ๆ ที่อยู่ในเทศบาล อีกทั้งจากการพูดคุยสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของประชาชนในส่วนต่าง ๆ พฤติกรรมของคนในชุมชนในแขวงเมืองมีจำนวน 6 ชุมชนแบบสอบถามนั้น ปรากฏว่า

1. การจัดตั้งชุมชนมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้ง
2. ประชาชนในชุมชนเห็นว่านักการเมืองยังมีการซื้อเสียงอยู่
3. ผลจากการช่วยเหลือ เกื้อกูล ความใกล้ชิดระหว่างคนในชุมชนกับนักการเมืองท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจหรือจูงใจให้ชาวชุมชนเลือกผู้แทนของเขา
4. ความต้อยโอกาสของคนในชุมชนเป็นช่องว่างหรือช่องทางที่นักการเมืองจะเข้าไปใช้ระบบอุปถัมภ์เป็นแนวทางในการสร้างฐานเสียงของตนหรือของกลุ่ม

จากประเด็นในข้อสรุปที่ได้ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นไปตามทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่นักสังคมศาสตร์ ได้แบ่งนั้นได้นำออกมาเกี่ยวพันใน 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Determinative Theories), ทฤษฎีสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational) และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (Patron-Client) ซึ่งสามารถนำผลของการศึกษามาสรุปวิเคราะห์โดยทฤษฎีเหล่านี้ ดังนี้

1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Determinative) ได้ระบุถึงพฤติกรรมของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถูกกำหนดโดยปัจจัยทางสังคมอันเป็นภูมิหลังของบุคคล ดังนั้นการที่มีการจัดตั้งชุมชนนั้นเกิดจากสภาพของชุมชนและคนในชุมชนที่มีสภาพที่ต้องการความช่วยเหลือ การดูแล จากผู้บริหารในท้องถิ่นเพราะสภาพทางสังคมของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ สภาพความเป็นอยู่ เศรษฐกิจของบุคคลล้วนต้องการพึ่งพาเมื่อผู้บริหารของเทศบาลนครเชียงใหม่ได้จัดตั้งชุมชน และเข้าดูแลชุมชนนั้นการจัดตั้งชุมชนจึงมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล โดยจากการสัมภาษณ์พบว่าแนวโน้มของการเลือกตั้งให้นักผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่สูงและเลือก นายวรกร ตันตราพันธ์ เป็นผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อไปเพราะ นายวรกร ตันตราพันธ์ได้เข้าดูแลชุมชนจัดตั้งชุมชนอย่างจริงจัง

2. ทฤษฎีสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories) ซึ่งเน้นถึงความสำนึก ความตรึกตรองของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้ง โดยผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความสำนึกถึงคุณค่า ของการเลือกตั้งมากน้อยเพียงไรว่าการเลือกตั้งนั้นจะต้องเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ไม่มีการซื้อสิทธิ ขายเสียง และการเลือกตั้งนั้นมีอะไรที่เป็นแรงจูงใจให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จากการที่ได้สอบถามประชาชน พบว่า ประชาชนมีความรู้สึกว่าการเมืองยังมีการซื้อเสียงอยู่มาก แสดงถึงความสำนึกของประชาชนที่มองเห็นภาพของการเลือกตั้ง ไม่ได้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (Patron-Client) ทฤษฎีได้อธิบายถึงความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างในความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะสูงกว่า กับผู้มีฐานะต่ำกว่า ในทางความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนการช่วยเหลือเกื้อกูล ความใกล้ชิดระหว่างคนในชุมชนกับนักการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจหรือจูงใจให้ชาวชุมชนเลือกผู้แทนของตน ในการเกื้อกูลกันช่วยเหลือของผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ ต่อชาวชุมชนที่ต่อโอกาสในสังคมนั้นจะเป็นแนวทาง ในการสร้างฐานเสียงของตน ผลจากการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลนี้จึงมีผลต่อการเลือกตั้งที่ประชาชนจะต้อง เลือกกลุ่มอาันท์ภูมิอันเป็นกลุ่มผู้บริหารของเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่า นายวรกรตันตราพันธ์ จะได้รับการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ที่มีข้อเสนอแนะถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ผู้ที่รับผิดชอบในทางการเมืองในท้องถิ่นควรจะเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ถูกต้อง, ให้การศึกษาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย กับประชาชนในชุมชน สร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ถูกต้องกับประชาชน โดยนักการเมืองต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีงามเมื่อกระทำได้เช่นนั้นแล้ว เชื่อว่า บ้านเมืองของเรา, ชุมชนของเราจะมีความเจริญก้าวหน้าพร้อมด้วยความเข้มแข็งขององค์กรของประชาชน และประชาธิปไตยที่เรามุ่งหวังจะได้อาจอย่างแท้จริง

Independent Study Voting Trends in the November 12, 1995
 Chiang Mai Municipal Councillor Election
 : A Case Study of Mengrai Constituency

Author Aingkanit Sirinapapand

M.A. (Political Science) Politics and Government

Examining Committee

Assist.Prof. Nat Chaparnond Chairman

Assoc.Prof. Somsak Keawkingkeo Member

Assist.Prof. Tanun Anumanrajadhon Member

Abstract

This independent study is aimed at the learning of voting behavior of residents in Meng Rai municipal district which is believed to have impacts on the coming election of members of municipal council on November 12, 1995.

Field research is the main research methodology, 297 respondents from Meng Rai municipal district are selected and interviewed together with data from observation and from interviews of municipal administrators.

The study indicates that:

1. the setting up of communities has impacts on the election.
2. people reckon that politicians are still practicing vote buying.
3. previous assistance between community residents and politicians is a decisive factor in casting votes.
4. deprivation of privileges of community residents is the loophole which politicians can use patronage system to build their political foundation.

The above summarized conclusions prove that the 3 correlating election theories, namely, Determinative Theory, Consciously Rational Theory and Patron-Client Theory are true in the following descriptive terms:

1. Determinative Theory concludes that voting behaviors are determined by social factors of respective personal background. Therefore, as a consequence of the setting up of communities by Mr. Vorakorn Tantranond, the voting trend of the coming election is to elect the said person to another term of appointment of municipal mayor.

2. Consciously Rational Theory concludes that voting behavior depends on rational and consciousness of voters. In this respect, the interviewed samples think that politicians are still practicing vote buyings which impairs the image of clean election.
3. Patron-Client Theory explains the nature of relationships between patrons and clients. Reciprocal assistance would induce people in the communities to reelect the Anantaphume group to the present municipal administrative posts.

The study's proposed recommendations are that dissemination of knowledge on election should be carried out in order to instill proper knowledge and understanding to the eligible voters, especially at the grass root level of politics such as the election of members of municipal council.